

A magam részéről nem tudok mást ajánlani, mint egy csomó jó szándékot és odaadó munkát.

Féltékeny gonddal őrzöm a lap függetlenségét, mert hiszen csak akkor juthatunk közelebb az igazsághoz, ha tág utat nyitunk az ellenkező vélemények megnyilvánulásának.

Viszont mindenkit arra kérek, kerüljünk minden csak látzólag is egyéni élű támadást, az ellenvéleményben vagy tárgyilagos bírálatban pedig ne lássunk mindjárt ellenségeskedést vagy személyes támadást.

Jól tudom, hogy ezzel a feladattal szemben egy ember igen kevés és gyenge, ezért kérem az összes tagok támogatását!

Nem félek a bírálattól, sőt kérem azt elsősorban az Egyesület működését illetőleg, mert hiszen e nélkül nem tudjuk a hibákat kiköszörölni, a hiányokat megszüntetni.

Arra kérek ezért mindenkit, tegyük félre erre a néhány hónapra a félreértések által előidézett kellemetlen érzéseket, álljunk egy szívvel, új lelkesedéssel az Egyesület talpraállításának ügye mellé s akkor azt hiszem, meg fogjuk találni újból azt az utat, amelyik az eredményes munka első alapfeltételéhez, az egymás megértéséhez vezet.

Adja Isten!

Biró Zoltán.

Külkereskedelmi mérlegünk és a magyar erdőgazdaság

írta: *Kallivoda Andor.*

A lapok közgazdasági rovatai állandóan nyilvántartják kereskedelmi mérlegünk rohamosan emelkedő passzívítását. Wekerle Sándor pénzügyminiszter expozéja szerint elérte a 370 milliót, ma már ott tartunk, hogy e réven a nemzet életereje naponta több mint egymillió pengővel gyengül. Ha ez így halad, a nemzet a külföld bérepszolgájává süllyed.

Hogy ez mit jelent — bővebb magyarázatra nem szorul.

Ennek megakadályozására az ország minden termelési ágának, de minden egyes hű fiának össze kell fogni, mert külkereskedelmi mérlegünk egyensúlya hozza az országot abba a helyzetbe, hogy verejtékes munkájának gyümölcsét maga a

nemzet élvezze, saját vagyonosodását szolgálja; talpraállításához és megerősödéséhez nélkülözhetetlen tőkét összekovácsolhassa.

Az erdőgazdaság nemzetünk egyik őstermelési ága.

A trianoni rablás előtt erdőgazdaságunk volt külkereskedelmünk egyik jelentős aktív tényezője. Köztudomás szerint a trianoni rablás az erdőgazdaságon vágta a legérzékenyebb sebet, erdőségeink 87%-ának elvesztésével ez a gazdasági ág jelentőségéből nagyon sokat veszített, úgyhogy ez idő szerint fatőkénk hozadékából szükségleteinket fedezni nem vagyunk képesek és így jelentékeny behozatalra vagyunk utalva.

Biró Zoltán kiváló javaslatában megállapítja, hogy faszükségletünk 20%-át fedezhetik megmaradt erdőségeink, 80%-ot pedig külföldről behozott fával vagyunk kénytelenek fedezni. (Lásd: Erdészeti Lapok 1928. évi 254. lap.)

Karsai Károly jeles tanulmánya szerint 1927. évi fabehozatalunk fűrészelt és gömbölyű fában 68.5 millió pengő; tüzi-fában 28.8, összesen 97.3 millió pengő értékre rúgott a jugoszláviai behozatal nélkül. (Lásd: Erdészeti Lapok 1928. évi 426. lap.) Ha a 90%-ában faanyagból származó papírbehozatalt 6 millióra vesszük, a jugoszláv behozatalt — hozzávetőlegesen az elrabolt erdőterület arányában csak 16.7 millió pengőben vesszük számításba, azt látjuk, hogy ez végösszegében 120 millió pengőt tesz ki. Külkereskedelmi mérlegünk passzív állapota jelenleg 360 millió; így tisztán kiviláglik, hogy ezen szomorú állapot egyik jelentékeny oka erdőségeink elrablásából származó faszegénységünk.

A gazdasági élet már alig elviselhető súlyát a nemzet minden tagja érzi. A mezőgazdasági termények haszonnal alig értékesíthetők, a törpebirtokos és bérlőközönség jórésze már adóját is kölcsönpénzből fizeti. A magán- és közalkalmazottak békebeli fizetésük vásárlóerejének alig 50%-át kapják pengőben. Így az ország lakosainak 70—80%-a életszükségleteinek fedezését a lehető alacsony színvonalon kénytelen tartani; fogyasztóképessége nem lévén, az ipar és kereskedelem is nehéz időket él.

Ezek a súlyos gazdasági állapotok csak akkor javulhatnak, ha a fogyasztás emelkedésére módok adódnak, ha nehezen keresett és gyéren mutatkozó pengőinket igazoltan magyar származású árukért adjuk ki és csak el nem kerülhető esetben vásá-

rolunk külföldi árut. Így a magunk anyaga fogy, a magunk termelői keresnek, a haszon pedig belső tőkévé válik.

Az erdőgazdaság terén is el kell követni mindent, hogy a már ijesztő mértéket öltő fabehozatal a teljesen el nem kerülhetőkre korlátoztassék.

Karsai fentebb idézett tanulmányában azt állapítja meg, hogy „az állam hivatalaiban és üzemeiben sem vagyunk kötelesek hazai tűzifát fogyasztani. Ha a Mátra aljában, a Bükkben vagy a Mecsekben, Bátaszékről Pécs felé, de a Bakonynak is nem egy helyén utazunk, a hazai régivágású fának nagy tömegét látjuk felhalmozva állomásokon és egyebütt, amelyek az idegen fa beözönlése miatt nem értékesíthetők, egyik szezonról a másikra maradnak vissza”.

Hogy fűrészelt és szerkezeti fánktól Trianon — egyelőre — majdnem teljesen megfosztott, ideig-óráig bele kell nyugodnunk.

De bárhová nézünk, bármerre fordulunk, mindenütt a külföldi bükkhasáb ötlük a szemünkbe.

Mindenfelé azt hangoztatják, hogy olcsó! Ezt látszólag megengedem, de valóságban ez nem egészen úgy áll.

Huzamos idő óta figyelem az itteni piacra kerülő bükk tűzifát. A legritkább esetben találok azt teljesen kifogástalanul; többnyire 4—8%-a fülledt; láttam azonban egy nagyobb állami intézmény szép hasábos bükk tűzifáját, melynek legalább 18%-a teljesen fülledt volt.

Az Alföldön a legjobb, de egyszersmind a legdrágább tűzifa az ákác. A kiskereskedők apró eladási árainál az aprított külföldi bükk és a hazai aprított ákác között 6—10% az árkülönbözet. Ha számításba vesszük, hogy az ákác tűzereje jóval túlhaladja a legkiválóbb bükk tűzifa erejét, ha most még a fülledt fa mennyiségét átlag 10%-ra vesszük, úgy kitünik, hogy a látszólag drágább hazai ákác jutányosabb az olcsó külföldi bükknél.

A fakereskedők az egész vonalon a drága vasúti tarifával okolják meg a külföldi fa versenyképességét. Helybeli ákácon kívül belföldi tűzifa alig található, pedig a vevőközönség minden faformájú szemetet megvesz, csak olcsó legyen. Így megfelelő vasúti díjtételekkel a hazai fát mind felvonná a vevő-

közönség, csak a hiányzó mennyiség erejéig érvényesülhetne a külföldi tűzifa.

A fakereskedők állítása szerint a határszéli tűzifapiac — főleg a román részeken — kitűnően van megszervezve, míg hazai piacaink rendezetlenek. Az erre illetékes tényezőknek ezt sürgősen fel kellene karolniok.

A Tisza Jobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesületének Parád-fürdőn 1928. évi május havában tartott népes közgyűlése tárgyalta vitaelőadásán: „Csonka-Magyarországon indokolt-e a magas vágásforduló, amit a 14.500—1920. F. M. sz. üzemrendezési utasítás alapján az új üzemtervek készítése során életbe léptettek?

És pedig faállományunk eredete, minősége, erdőtalajunk állapota, az ország faigénye és külkereskedelmi mérlegünk szempontjából”.

Biró Zoltán igen értékes, mélyen járó előadásában konkrét példák beállításával világította meg a kérdést, melyet eleven, de mindig magas színvonalon álló vita követett. Végeredményként meg lett állapítva:

Elvileg helyes a magasabb vágásforduló. Az erdők javítására kell törekedni. A vágásforduló felemelése óvatosan, a gazdasági helyzet és a birtokos egyéni helyzetének figyelembevételével történjék. Az üzemrendezési utasítás helyes, de annak végrehajtása ad panaszokra okot.

A vágásfordulónak ugrásszerű és erőszakos felemelése se nem időszerű, se nem célszerű. (Lásd: Magyar Erdőgazda 1928. évi 8—9. száma.)

A nemzet vagyonának fatőkék alakjában való gyarapítása is igen szép cél, de ma, midőn fabehozatalunk megközelíti a 120 millió pengőt,* igazán nem időszerű. Ma, midőn — mint már fentebb is vázoltam — az összes gazdasági ágak létértékükért való küzdelmüket vívják, a nemzet 70—80%-a siralmasan tengeti életét, akkor az erdőgazdaságok egy részét a kormányhatalom megfellebbezhetetlen utolsó fóruma a vágásfordulónak máról-holnapra való felemelésével fatőkék gyűjtésére kényszeríti, arra való tekintet nélkül, hogy az a közgazdasági szempontokból indokolt-e.

* Sőt az 1928. évi behozatal értéke kereken 149 millió pengő. Szerk.

Nem jó családapa az, aki jövedelmeiből halasztható régi adósságot törleszt vagy tőkét gyűjt a születendő unokák részére, míg tulajdon gyermekei rongyokban koplalnak.

Az erdőgazdaság nem kizárólagos öncél, harmonikusan kell beleilleszkednie az általános jólétbe vagy az általános szegénységbe. Fatőkék gyűjtésének közgazdasági helyes ideje akkor érkezik el, amikor az ország faszükségletét saját erdőségeink bírják fedezni.

Külkereskedelmi mérlegünk passzív állapotának megszüntetése érdekében a gazdaság tartamosságának veszélyeztetése nélkül a fölös fatőkék — ott, ahol ilyenek még vannak — észszerű fokozatossággal felhasználandók.

Ott, ahol a gazdasági viszonyok megengedik az előhasználatok addig a mértékig fokozandók, míg ez az állományok kedvező kialakulását nem veszélyezteti. Ezeket a használatokat rendszerint a földművelő nép szegényebb része hajtja végre részesedés ellenében, így téli munkával mód adódik egészsévi tűzrevalójának és némi gyengébb gazdasági faanyagok megszerzésére. Ezzel ugyan nem sok importfát szorítunk ki, mert erre pénzünk nincsen, de megmentjük a kemence szájától a trágyához való szalmát és egyéb feltüzelhető trágyaanyagokat a mezőgazdaság számára.

Fűrészárunk — főleg fenyőféle — alig van, így nincs módunkban a behozatalt apasztani, de van szépen fejlődő fűrésziparunk, mely külföldi nyersfát dolgoz fel, így a hazai telepekről származó anyag fogyasztásával belföldi vállalkozást erősítünk és magyar munkásoknak juttatunk megélhetést.

Még a gondolata is távol áll tőlem, hogy egy országra szóló erdőkaszabolással akarnám megmenteni a hazát!

De megállapítom azt, hogy mindaddig, amíg külkereskedelmi mérlegünk passzív, ennek megszüntetése érdekében a magyar erdőgazdaságnak is mindent el kell követni. Minden erdőbirtokos hazafias kötelessége a szigorú tartamosság szem előtt tartásával minden rendelkezésre álló faanyag kitermelése.

A fentebb körvonalazott célok elérése csak hathatós kormányintézkedésekkel lehetséges, miért is az alábbiakban foglalom azokat össze.

1. Minden néven nevezhető fakartellt meg kell szüntetni.
2. A tűzifa tarifáját, az illetékes tényezők meghallgatása

mellett úgy kell megváltoztatni, hogy az fogyasztási körzetenkint a külföldi tűzifával szemben ne legyen hátrányban.

3. A vágásfordulókat az erdőbirtok tulajdonosai, illetve hasznélvezői kifejezett kérelmére revízió alá kell venni és azokat a gazdasági helyzet és a birtokosok, illetve hasznélvezők egyéni helyzetének gondos mérlegelésével újból kell megállapítani.

4. Utasítani kell az eljáró tisztviselőket, hogy a 3296—1918. M. E. számú rendelet alapján beérkező fakihasznlási kérelmeket ne a szóbanforgó fafajtákra szokásban levő legmagasabb vágásforduló alapján, hanem, a gazdasági viszonyok gondos mérlegelésével, a lehetőség szerint a birtokos kérelme értelmében intézzék el.

5. A helyálló indokolással támogatott rendkívüli fahasználatok iránt beadott kérelmek a közérdek szem előtt tartásával jövőben kezeltessenek liberális szellemben.

6. Az állam üzemei és intézményei jövőben kizárólagosan belföldi tűzifát fogyasszanak. Egyéb közüzemek és intézmények csak az esetben vásárolhassanak külföldi tűzifát, ha az árkülönbözet a 10%-ot meghaladja.

7. Közszállításoknál meg kell követelni, hogy csak igazoltan belföldi fűrész- vagy ipartelepről származó faanyagok legyenek felhasználhatók.

8. Jövőben a teljesmértékű — 30 éves — adómentesség csak azokra a házakra legyen engedélyezhető, melyeknek tulajdonosai hitelesen igazolják, hogy az épület faanyagai belföldi fűrész- vagy ipartelep termékei.

9. A növedékképződés lehetőségének előmozdítása érdekében az alföldi és kopár fásításokat gyorsabb ütemben kell végrehajtani.

Bízva kormányunk bölcs belátásában és jóindulatában, hiszem, hogy módot fog adni arra, hogy a magyar erdőgazdaság az ország külkereskedelmi mérlegének javítását hathatósan szolgálhassa.

Kecskemét, 1929 március hó 20-án.
